

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1295/2560

นายสมฤทธิ์ โสบุญโจทก์ นางหนูพร นาคเสน กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1367, ป.พ.พ. มาตรา 1373

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้โจทก์เป็นผู้ครอบครองที่ดินพิพาทอันจะทำให้โจทก์ได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานของกฎหมายตาม ป.พ.พ. มาตรา 1367 ว่าเป็นผู้มีสิทธิครอบครอง ส่วนฝ่ายจำเลยเป็นผู้มีชื่อถือกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดินพิพาท ก็ได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานของกฎหมายตาม ป.พ.พ. มาตรา 1373 ว่าเป็นผู้มีสิทธิครอบครองเช่นกัน แต่มาตรา 1367 เป็นเพียงบทบัญญัติทั่วไป เมื่อที่ดินพิพาทเป็นที่ดินมีโฉนดที่ดินซึ่งเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่ได้จดทะเบียนไว้ในทะเบียนที่ดิน ซึ่งกฎหมายต้องการให้แสดงออกซึ่งกรรมสิทธิ์ในทางทะเบียนยิ่งกว่าการครอบครอง จึงต้องบังคับตามมาตรา 1373 ภาระการพิสูจน์จึงตกแก่โจทก์

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนโฉนดที่ดินเลขที่ 1309 ตำบลโซ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดหนองคาย (บึงกาฬ) เนื้อที่ 10 ไร่ 1 งาน 14 ตารางวา จำเลยทั้งสองให้การขอให้ยกฟ้องและจำเลยที่ 2 ฟ้องแย้งขอให้ขับไล่โจทก์ออกจากที่ดินพิพาท โจทก์ให้การแก้ฟ้องแย้งขอให้ยกฟ้องแย้ง ศาลชั้นต้นเพิกถอนกระบวนพิจารณาที่ผิดระเบียบตั้งแต่รับฟ้องแย้งเป็นไม่รับฟ้องแย้ง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 4 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า จำเลยที่ 1 นางมะลิวัลย์ และโจทก์เป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน และมารดาแบ่งที่ดินให้บุตรคนละประมาณ 10 ไร่ เมื่อเดือนตุลาคม 2525 จำเลยที่ 1 ขออนุญาตหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ดินพิพาท ต่อมาวันที่ 25 เมษายน 2541 จำเลยที่ 1 ขอเปลี่ยนหนังสือรับรองการทำประโยชน์เป็นโฉนดที่ดิน ครั้นวันที่ 1 พฤษภาคม 2556 จำเลยที่ 1 ขายที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ 2 มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า โจทก์หรือจำเลยที่ 1 เป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทหรือไม่ เห็นว่า แม้โจทก์จะอ้างว่าเป็นผู้ครอบครองที่ดินพิพาทอันจะทำให้โจทก์ได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานของกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1367 ว่าเป็นผู้มีสิทธิครอบครองตามที่โจทก์ฎีกา ส่วนฝ่ายจำเลยทั้งสองซึ่งเดิมจำเลยที่ 1 เป็นผู้มีชื่อถือกรรมสิทธิ์ ต่อมาเมื่อขายที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ 2 เป็นผู้มีชื่อถือกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดินพิพาทก็ได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานของกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1373 ว่าเป็นผู้มีสิทธิครอบครองเช่นกัน แต่มาตรา 1367 เป็นเพียงบทบัญญัติทั่วไป เมื่อที่ดินพิพาทเป็นที่ดินมีโฉนดที่ดินซึ่งเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่ได้จดทะเบียนไว้ในทะเบียนที่ดิน ซึ่งกฎหมายต้องการให้แสดงออกซึ่งกรรมสิทธิ์ในทางทะเบียนยิ่งกว่าการครอบครอง จึงต้องบังคับตามมาตรา 1373 ภาระการพิสูจน์จึงตกแก่โจทก์ โดยโจทก์มีตัวโจทก์อ้างตนเองเป็นพยานเบิกความว่า โจทก์ครอบครองทำนาในที่ดินพิพาทตลอดมาตั้งแต่อายุประมาณ 16 ปี จนถึงปัจจุบันเป็นเวลาประมาณ 30 ปี โดยมีนายทอน นายบุญมี นายหวาน และนายวีระศักดิ์ ซึ่งเป็นเพื่อนของโจทก์ต่างเบิกความทำนองเดียวกันว่า เห็นโจทก์ทำนาในที่ดินพิพาทตลอดมา แต่พยานดังกล่าวเบิกความตอบทนาย

จำเลยทั้งสองถามค้านไม่ยืนยันว่าโจทก์เป็นเจ้าของที่ดินพิพาทหรือไม่ และโจทก์ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทในฐานะใด ส่วนพยานจำเลยทั้งสอง นอกจากตัวจำเลยที่ 1 เบิกความว่าที่ดินพิพาทได้มาจากการจับจองรวมทั้งมีนางมะลิวัลย์ จับจองด้วย ส่วนโจทก์ไม่ได้จับจอง มารดาแบ่งที่ดินให้บุตรทุกคน คนละ 10 ไร่ รวมทั้งของโจทก์ซึ่งได้รับที่ดินส่วนที่อยู่ติดกับที่ดินพิพาท แต่โจทก์ขายไปแล้วและมาขออาศัยปลูกเพิงพักในที่ดินพิพาท จำเลยที่ 1 เห็นว่าโจทก์ไม่มีที่อยู่และเป็นน้องคนสุดท้อง จึงให้อยู่อาศัย ปี 2525 จำเลยที่ 1 ขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ต่อมาปี 2541 ขอออกเป็นโฉนดที่ดินพิพาทโดยไม่มีผู้ใดคัดค้าน จำเลยที่ 1 ต้องขายที่ดินพิพาทเนื่องจากผิดสัญญาประกันตัวผู้ต้องหาจนถูกศาลบังคับให้ขาย ส่วนจำเลยที่ 2 เบิกความว่า ก่อนซื้อที่ดินพิพาทเคยไปพบโจทก์แจ้งว่าเป็นที่ดินของจำเลยที่ 1 และโจทก์จะออกจากที่ดินพิพาทและนายถาวร อดีตผู้ใหญ่บ้านและกำนันท้องที่เบิกความยืนยันว่า โจทก์อาศัยอยู่ในที่ดินพิพาทของจำเลยที่ 1 เห็นว่า แม้โจทก์อ้างว่าครอบครองทำนาในที่ดินพิพาทตลอดมา แต่ไม่มีเอกสารสิทธิในที่ดินพิพาทมาแสดงและพยานอื่นของโจทก์จะเบิกความสนับสนุนโจทก์ว่าเห็นโจทก์ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทก็ไม่ยืนยันว่าโจทก์ครอบครองโดยฐานะใด ซึ่งตรงกันข้ามกับพยานจำเลยทั้งสองที่มีนางมะลิวัลย์พี่น้องร่วมบิดามารดากับโจทก์และจำเลยที่ 1 เบิกความยืนยันว่ามารดาแบ่งที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ 1 ทั้งเมื่อจำเลยที่ 1 ขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์และขอออกโฉนดที่ดินพิพาทซึ่งมีระยะเวลาห่างกัน 15 ปี ไม่ปรากฏว่าโจทก์ไปคัดค้านว่าที่ดินพิพาทเป็นของโจทก์ นับว่าเป็นเรื่องผิดปกติวิสัยและไม่สมเหตุสมผลหากโจทก์เป็นเจ้าของที่ดินพิพาทจริง ประกอบกับเมื่อจำเลยที่ 1 ขายที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ 2 แล้ว โจทก์ทำบันทึกที่สถานีตำรวจยอมย้ายออกจากที่ดินพิพาท โดยจำเลยทั้งสองมีร้อยตำรวจตรี ปริณูญา พนักงานสอบสวนเบิกความยืนยันว่า โจทก์ทำบันทึกดังกล่าวด้วยความสมัครใจ พยานหลักฐานของจำเลยทั้งสองมีน้ำหนักมากกว่าพยานหลักฐานของโจทก์ โจทก์ไม่อาจนำสืบหักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมายได้ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า จำเลยที่ 1 เป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทมิใช่โจทก์ที่อยู่อาศัยในที่ดินพิพาทด้วยสิทธิของจำเลยที่ 1 ดังนั้น การขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์และโฉนดที่ดินพิพาทของจำเลยที่ 1 ตลอดจนจำเลยที่ 1 ขายที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ 2 ขอบด้วยกฎหมาย โจทก์ไม่มีสิทธิขอให้เพิกถอนโฉนดที่ดินเลขที่ 1309 ตำบลโซ่ อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดหนองคาย (บึงกาฬ) ศาลอุทธรณ์ภาค 4 พิพากษายกฟ้องชอบแล้วฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

มนูพงศ์ รุจิกันทะ · จิรนิติ หะวานนท์ · พิศิษฐ์ สุดลาภา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1295/2560>